

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 58, 357

Korruptsioonivastase seaduse ja kriminaalkodeksi muutmise seadus

Vastu võetud 07.06.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 26. juuni 2001. a otsusega nr 1105

I. Korruptsioonivastases seaduses(RT I 1999, 16, 276; 87, 791; 2000, 25, 145) tehakse järgmised muudatused:

§ 1.Paragrahvi 4 lõikes 2 tehakse järgmised muudatused:

1)punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 7) riigikontrolör ja Riigikontrolli peakontrolörid;»;

2)punktid 14–16 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 14) valla- ja linnavolikogu esimees ja liikmed;

15) vallavanem ja linnapea, valla- ja linnavalitsuse liikmed;

16) osavalla ja linnaosa vanem, osavalla ja linnaosa halduskogu liikmed;»;

3)punktid 21–25 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 21) Kaitseliidu ülem ja keskjuhatuse ning keskrevisjonikomisjoni liikmed, Kaitseliidu peastaabi ülem ja struktuuriüksuste ülemad, Kaitseliidu üksuste pealikud, juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmed;

22) riigi osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liige;

23) kohaliku omavalitsuse osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liige;

24) avalik-õigusliku juriidilise isiku osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmed;

25) avalik-õigusliku juriidilise isiku juhatuse ja nõukogu liige, Eesti Teaduste Akadeemia president, avalik-õigusliku ülikooli rektor, Eesti Advokatuuri esimees;»;

4)lõiget täiendatakse punktidega 26–28 järgmises sõnastuses:

« 26) valitsusasutuse hallatava riigiasutuse juht;

27) pankrotihaldurid, füüsilised isikud, kes täidavad neile seaduse alusel antud avalik-õiguslikke haldusülesandeid või teostavad neile seadusega antud täidesaatva riigivõimu volitusi ja eelmainitud ülesandeid täitvate või volitusi teostavate eraõiguslike juriidiliste isikute juhtorganite liikmed;

28) riigi, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku poolt asutatud eraõiguslike sihtasutuste tegevjuhid, juhatuse ja nõukogu liikmed.»

§ 2.Paragrahvi 4 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

« (3) Ametiisikuna käesoleva seaduse mõistes käsitatakse valla- või linnaametiasutuse juhti ja ametiasutuse hallatava asutuse juhti, kui nii on otsustanud valla- või linnavolikogu.

(4) Ametiisikuna käesoleva seaduse mõistes käsitatakse mittetulundusühingu juhatuse liikmeid, kui mittetulundusühingu on asutanud või selles osaleb riik, kohalik omavalitsus või avalik-õiguslik juriidiline isik või kui see on sätestatud mittetulundusühingu tegevust reguleerivas seaduses või põhikirjas või kui sellise otsuse on vastu võtnud pädev mittetulundusühingu juhtorgan.»

§ 3.Paragrahv 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 6. Korruptsiooniohtlike suhete keeld

(1) Ametiisikul on keelatud korruptiivsete tegude toimepanemine, korruptsiooniohtlike suhete sõlmimine füüsiliste ja juriidiliste isikutega ning korruptiivse tulu saamine.

(2) Asutuse juht on kohustatud tööandjana looma töökorralduse, kus ametiisikute tegevuse õiguspärasust ja neile kehtestatud töökohta-, tegevus- ja toimingupiiranguid kontrollitakse.

(3) Ametiisik, kellel on korrupsiooniohtlike suhteid, peab informeerima sellest asutuse juhti või ametikohale valimise õigusega organit, taotledes vastavate otsuste vastuvõtmise või tehingute sõlmimise õiguse andmist teisele ametiisikule.»

§ 4.Paragrahvi 11 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Deklaratsioon esitatakse käesoleva seaduse lisa 1 toodud vormil. Deklaratsiooni esitamiseks annab või saadab deklaratsioonihoidja selle esitajale vormi vähemalt üks kuu enne deklaratsiooni esitamise tähtaega. Deklaratsioonihoidja teeb kande tema poolt peetavas registris, näidates ära deklaratsiooni esitaja, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja deklaratsiooni numbrit.»

§ 5.Paragrahv 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 12. Deklaratsioonihoidja

(1) Deklaratsioonihoidja on ametiisik, kelle on määranud asutuse juht või selleks volitatud organ. Deklaratsioonihoidjaks on käesolevas seaduses sätestatud juhtudel selleks määratud komisjon või nõukogu.

(2) Deklaratsioonihoidja korraldab deklaratsioonide õigeaegset kogumist, nende kontrollimist, nõuetekohast hoidmist ja seadusega sätestatud juhtudel nende avalikustamist.

(3) Deklaratsioonihoidjale võidakse teha ülesandeks seadustega sätestatud töökohta-, tegevus- ja toimingupiirangutest kinnipidamise kontrollimine.

(4) Deklaratsioonihoidja on kohustatud välja selgitama deklaratsiooni mitteõigeaegse esitamise või esitamata jätmise põhjused.

(5) Deklaratsioonihoidjal on õigus teha ettepanek ametiisiku distsiplinaarvastutusele võtmiseks või esitada kontrollimise käigus ilmnunud õiguserikkumiste kohta materjal politseile.

(6) Ametiisik, kes käesoleva seaduse kohaselt peab esitama deklaratsiooni, on kohustatud andma deklaratsioonihoidjale selgitusi deklaratsiooni sisu kohta ning deklaratsiooni mitteõigeaegse esitamise või esitamata jätmise kohta.

(7) Deklaratsiooni koos selle juurde kuuluvate dokumentidega tuleb hoida nii, et selle sisuga saaksid tutvuda vaid deklaratsioonihoidja, asutuse juht, deklaratsiooni esitaja ise, uurimisorganid ja kohus.

(8) Deklaratsioonihoidjale vajalike töötingimuste loomise eest vastutab asutuse juht. Deklaratsioonihoidjaks määratud ametiisiku, komisjoni või nõukogu liikmete tööd võidakse hüvitada.

(9) Käesoleva seaduse §-s 4 nimetatud ametiisikute deklaratsioone hoitakse alates nende esitamisest deklaratsioonihoidja asukohas kuni nende hävitamiseni või üleandmiseni arhiivi. Käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 nimetatud ametiisikute deklaratsioonid hävitatakse viie aasta möödumisel või omistatakse neile arhiiviväärtus arhiiviseaduses (RT I 1998, 36/37, 552; 1999, 16, 271; 2000, 92, 597) sätestatud korras. Käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud ametiisikute deklaratsioonid ja nende juurde kuuluvad deklaratsioonide kogumise, hoidmise ja kontrollimisega seotud dokumendid antakse viie aasta möödudes avalikku arhiivi arhiiviseaduses sätestatud korras.»

§ 6.Paragrahv 14 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 14. Deklaratsiooni esitamine

(1) Asutuse juht määrab käesoleva seaduse alusel kindlaks ametiisikute kategooriad, kes deklaratsiooni esitavad. Ametiisik esitab deklaratsiooni asutuse juhi poolt määratud deklaratsioonihoidjale, selle puudumisel asutuse juhile.

(2) Riigikogu liikmed, Vabariigi President, Vabariigi Valitsuse liikmed, Riigikohtu esimees ja liikmed, Eesti Panga Nõukogu esimees ja liikmed, Eesti Panga president, kaitseväge juhataja ja ülemjuhataja, riigikontrolör ja Riigikontrolli peakontrolörid, õiguskantsler, suursaadikud, riigi peaprokurör ja riigiprokurörid, ringkonnakohtu esimehed, haldus-, maa- ja linnakohtu esimehed, maavanemad, riigisekretär, Eesti Teaduste Akadeemia president ja avalik-õiguslike ülikoolide rektorid esitavad deklaratsiooni Riigikogu määratud komisjonile.

(3) Ministriumide kantslerid esitavad deklaratsiooni riigisekretärile.

(4) Valla- ja linnavolikogu esimees, vallavanem ja linnapea, osavalla vanem ja linnaosa vanem esitavad deklaratsiooni siseministrile.

(5) Kohaliku omavalitsuse volikogu liige, kohaliku omavalitsuse ametiisik ja tema ülesandeid täitev koosseisuväline teenistuja, valla või linna ametiasutuse juht ning nende ametiasutuste hallatava asutuse juht,

samuti kohaliku omavalitsuse osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmed esitavad deklaratsiooni volikogu määratud komisjonile.

(6) Haldus-, maa- ja linnakohtute kohtunikud, ringkonnakohtunikud, vanemprokurörid, notarid, Eesti Advokatuuri esimees, kohtutäiturid ning vanglate direktorid esitavad deklaratsiooni justiitsministrile.

(7) Riigi osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmed esitavad deklaratsiooni äriühingus riigi osaniku- või aktsionäriõigusi teostavat ministeeriumi juhtivale ministrile, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(8) Avalik-õigusliku juriidilise isiku juhatuse (juhtorgani) liikmed esitavad deklaratsiooni sama avalik-õigusliku isiku nõukogule. Avalik-õigusliku juriidilise isiku nõukogu liikmed esitavad deklaratsiooni Riigikogu määratud komisjonile, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(9) Avalik-õigusliku juriidilise isiku osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmed, samuti avalik-õigusliku juriidilise isiku asutatud sihtasutuse tegevjuht, juhatuse ja nõukogu liikmed esitavad deklaratsiooni avalik-õigusliku juriidilise isiku juhile.

(10) Pankrotihaldur esitab deklaratsiooni teda määranud kohtu esimehele. Teised eraõiguslike juriidiliste isikute juhtorganite liikmed ja füüsilised isikud, kes täidavad neile seaduse alusel antud avalik-õiguslikke haldusülesandeid või kes teostavad neile seadusega antud täidesaatva riigivõimu volitusi, esitavad deklaratsiooni nende tegevuse üle järelevalvet teostavale riigiasutusele;

(11) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 4 nimetatud mittetulundusühingu juhatuse liikmed esitavad deklaratsiooni mittetulundusühingu revisjonikomisjonile.

(12) Kui asutus tegutseb mõne ministeeriumi valitsemisalas, esitab asutuse juht deklaratsiooni ministri määratud korras. Asutuse juhi deklaratsioonihoidjaks ei saa olla temale alluv ametiisik.

(13) Käesolevas paragrahvis loetletud ametiisikute kategooriate majanduslike huvide deklaratsioonide hoidjad (asutuse juhid, komisjonid ja ametiisikud) on kohustatud deklaratsioonide arvandmetest informeerima käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 nimetatud Riigikogu komisjoni kahe kuu jooksul, arvates deklaratsioonide esitamisest deklaratsioonihoidjale.

(14) Kui käesoleva seaduse alusel on ametiisiku suhtes määratud rohkem kui üks deklaratsioonihoidja, esitab ametiisik deklaratsiooni oma põhitöökoha deklaratsioonihoidjale, ära kirja sellest teisele deklaratsioonihoidjale.»

§ 7. Paragrahvi 15 lõikes 2 asendatakse sõnad «maakohtu esimehe ja liikme» sõnadega «maakohtu esimehe ja kohtuniku».

§ 8. Paragrahvi 15 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Avalikustamisele kuuluv deklaratsioon avaldatakse ilma isikukoodi, aadressi ja lähisugulaste ja -hõimlaste andmeteta ning käesoleva seaduse § 9 lõike 1 punktides 6, 8 ja 9 nimetatud tulu suurust näitamata.»

§ 9. Paragrahv 16 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 16. Deklaratsiooni kontrollimine

(1) Deklaratsioonihoidja on kohustatud tutvuma temale esitatud deklaratsiooniga. Deklaratsioonihoidjal on õigus kontrollida deklaratsiooniantmete tegelikkusele vastavust ja kohustus seda teha, kui ametiisiku osas on tekkinud korruptsioonikahtlus.

(2) Deklaratsioonihoidjal on õigus esitada järelepärimisi ja kontrollida, kas ametiisiku deklaratsioonis on deklaratsiooni esitamisele järgnenud perioodil toimunud muutusi.

(3) Iga käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrollimise kohta koostab deklaratsioonihoidja kontrolliakti, mis tehakse teatavaks asutuse juhile ja ametiisikule, kelle deklaratsiooni tegelikkusele vastavust kontrolliti.

(4) Korruptsioonikahtluse korral on deklaratsioonihoidjal ja kontrollimiseks õigustatud isikutel õigus tasuta kontrollida käesoleva seaduse §-s 4 nimetatud ametiisiku kohta järgmisi andmeid:

- 1) Maksuametile esitatud tuludeklaratsiooni;
- 2) riigi ja kohalike omavalitsuste registrites ja andmekogudes tema kohta olevaid andmeid;
- 3) krediidasutuses olevaid deklaratsiooni kontrollimiseks vajalikke andmeid.

(5) Kui ametiisiku deklaratsiooni kontrollimise tulemusel on leidnud tõendamist käesoleva seaduse oluline rikkumine, korruptiivse tulu saamine või korruptsiooniohtlik suhe, edastatakse kontrollimise materjalid uurimisorganile.

(6) Igaüks, kellel on andmeid, et käesoleva seaduse §-s 4 nimetatud ametiisik pole oma majanduslikke huve ja varalist seisu ausalt ja tegelikkusele vastavalt deklareerinud, võib põhjendatud taotlusega vaidlustada deklaratsiooni ning nõuda kahtluste kontrollimist ametiisiku vahetu deklaratsioonihoidja või Riigikogu komisjoni poolt. Taotleda võib ka töökoha-, tegevus- ja toimingupiirangutest kinnipidamise kontrollimist. Taotluse saaja on kohustatud esitatud taotluse alusel kontrollima deklaratsiooni või korrupsioonikahtlusi ühe kuu jooksul, arvates taotluse saamisest. Kontrollimise tulemustest informeeritakse taotluse esitajat. Kui taotluses esitatud põhjendused osutuvad kas või osalisest õigeaks, avalikustatakse ametiisiku deklaratsioon koos tõendusmaterjalide nimetamisega meedias.

(7) Kõik majanduslike huvide deklaratsioonide hoidjad on kohustatud neid määranud asutuste juhtidele või volitatud organile, samuti Riigikogu komisjoni taotlusel Riigikogu komisjonile aru andma neile käesoleva seadusega pandud kohustuste täitmisest.»

§ 10. Paragrahv 17 tunnistatakse kehtetuks.

§ 11. Paragrahv 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 18. Deklaratsiooni esitamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud tähtjaks deklaratsiooni mõjuva põhjuseta esitamata jätmine toob kaasa vastutuse seadusega sätestatud korras. Mõjuva põhjusena on käsitletavad deklaratsiooni esitaja haigus või muud temast sõltumatud asjaolud, mis takistasid deklaratsiooni tähtjaks esitamist.

(2) Kui ametiisik jätab deklaratsiooni tähtpäevaks esitamata, on see töö- või teenistuskohustuste rikkumine ja ametiasutust diskrediteeriv tegu, mis toob kaasa seadusega sätestatud distsiplinaar- või haldusvastutuse.

(3) Käesoleva seaduse § 15 lõikes 2 või 3 nimetatud ametiisiku poolt deklaratsiooni tähtpäevaks esitamata jätmise korral avaldab Riigikogu esimees, vastav minister, asutuse juht või kohaliku omavalitsuse volikogu esimees selle kohta ametliku teate Riigi Teataja Lisas ühe kuu jooksul, arvates seaduserikkumise teatavaks saamisest.»

§ 12. Paragrahv 27 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 27. Vastutus korrupsioonivastase seaduse rikkumise eest

(1) Ametiisik, kes on toime pannud korruptiivse teo või võtnud seadusevastast tasu või loonud korrupsiooniohtlikud suhted või rikkunud töökoha-, tegevus- või toimingupiiranguid või jätnud majanduslike huvide deklaratsiooni tähtpäevaks esitamata või esitanud deklaratsioonis mittetäielikke või valeandmeid, võetakse vastutusele seadusega sätestatud korras.

(2) Asutuse juht ja ametiisik, kellele on pandud deklaratsioonihoidja ülesanded, kannavad nende ülesannete täitmatajätmise või mittekohase täitmise, samuti deklaratsioonide sisu seadusevastase avalikustamise eest distsiplinaar-, haldus- või kriminaalvastutust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud teod on aluseks ametiisiku teenistusest või ametikohalt vabastamiseks, välja arvatud eriseadustes sätestatud juhud.»

§ 13. Seadust täiendatakse §-ga 27¹ järgmises sõnastuses:

«§ 27¹. Korruptiivse teoga tekitatud kahju hüvitamine

(1) Isikutel, kes on saanud kahju ametiisiku korruptiivse teo tagajärjel, on õigus nõuda kahju hüvitamist seadusega sätestatud alustel ja korras.

(2) Ametiisikult nõutakse tekitatud kahju sisse regressi korras.»

II. Kriminaalkodeksis(RT 1992, 20, 288; RT I 1999, 38, 485; 57, 595, 597 ja 598; 60, 616; 97, 859; 102, 907; 2000, 10, 55; 28, 167; 29, 173; 33, 193; 40, 247; 49, 301 ja 305; 54, 351; 57, 373; 58, 376; 84, 533; 92, 597; 104, 685; 2001, 21, 115 ja 116; 31, 174; 53, 306 ja 313; 56, 332 ja 335) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

§ 14. Koodeksi § 162¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 162¹. Seadusega kehtestatud töökoha-, tegevus- või toimingupiirangute rikkumine

Seadusega kehtestatud töökoha-, tegevus- või toimingupiirangute rikkumise eest, kui:

1) sellega põhjustati oluline varaline kahju või muu raske tagajärg isiku, riigi või kohaliku omavalitsuse seadusega kaitstud õigustele või huvidele või kui

2) süüdlasele oli samasuguse tegevuse eest kohaldatud halduskaristust, – karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani ühes teataval ametikohal töötamise või teataval tegevusalal tegutsemise või avalikus teenistuses olemise õiguse äravõtmisega.»

§ 15.Koodeksi § 164³pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 164³.Avalikustamisele kuuluvas majanduslike huvide deklaratsioonis mittetäielike või valeandmete esitamine

(1) Avalikustamisele kuuluvas majanduslike huvide deklaratsioonis mittetäielike või valeandmete esitamise eest – karistatakse rahatrahvi või arestiga.»

III. Rakendussäte

§ 16.Käesolev seadus jõustub Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

Riigikogu esimees Toomas SAVI